

Θεωρία και Ακουστική αγωγή II [MSB1120]

Σημειώσεις μαθήματος

Επανάληψη: αρμονικά διαστήματα

Διάστημα	ημιτόνια	Διάστημα	ημιτόνια
1K	0	5K	7
2μ	1	6μ	8
2M	2	6M	9
3μ	3	7μ	10
3M	4	7M	11
4K	5	8K	12
4A/5E	6		

- K = Καθαρή
- μ = μικρή
- M = Μεγάλη
- A = Αυξημένη
- E = Ελαττωμένη

Σύμφωνα αρμονικά διαστήματα

- Τέλειες ("ανοιχτές") συμφωνίες
  - 8K/1K
  - 5K
- Ατελείς ("απαλές") συμφωνίες
  - 3M/μ
  - 6M/μ

Διάφωνα αρμονικά διαστήματα

- "Απαλές" διαφωνίες
  - 2M
  - 7μ
- "Σκληρές" διαφωνίες
  - 2μ:
  - 7M:

4^η καθαρή (ως αρμονικό διάστημα)

- Είναι σύμφωνη εκτός και αν η βάση του διαστήματος είναι στο μπάσο

Αυξημένα/Ελαττωμένα

Αυξημένα διαστήματα +1 ημιτόνιο

Ελαττωμένα διαστήματα -1 ημιτόνιο

Όλα τα αρμονικά αυξημένα και ελαττωμένα διαστήματα είναι διάφωνα

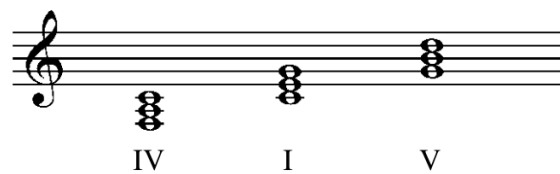
Αναστροφές διαστημάτων

		Άθροισμα (φθόγγ.)		Άθροισμα (ημ.)
1K	0 8K	12	1+8=9	12
2μ	1 7M	11	2+7=9	12
2M	2 7μ	10	2+7=9	12
3μ	3 6M	9	3+6=9	12
3M	4 6μ	8	3+6=9	12
4K	5 5K	7	4+5=9	12
4A/5E	6 4A/5E	6		12

Κύριες Συγχορδίες

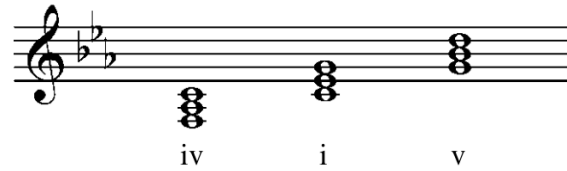
Παραδείγματα από Φούλιας 2022

Μείζων τρόπος

Ελάσσων τρόπος

Δευτερεύουσες συγχορδίες

- Δευτερεύουσα συγχορδία: δύο κοινοί φθόγγοι με μια κύρια
- Συνεπώς, δύο δευτερεύουσες συγχορδίες για κάθε κύρια:
  - Σχετική
  - Αντιθετική
- Οι δύο δευτερεύουσες συγχορδίες περιβάλλουν την κύρια συμμετρικά και είναι του αντίθετου γένους
- Η σχέση της σχετικής/αντιθετικής με την κύρια είναι αντίστροφη στου δύο τρόπους

Παραδείγματα από Φούλιας 2022

Ντο μείζονα

Σχετική Κύρια Αντιθετική Σχετική Κύρια Αντιθετική Σχετική Κύρια Αντιθετική

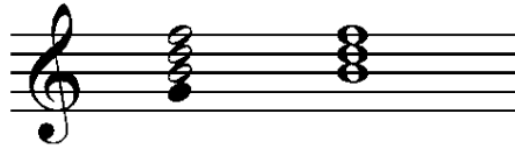
ii IV vi vi I iii iii V iii/V

ντο ελλάσωνα

Αντιθετική Κύρια Σχετική Αντιθετική Κύρια Σχετική Αντιθετική Κύρια Σχετική

II_N iv VI VI i III III v VII

Ελαττωμένες και αυξημένες συγχορδίες

[V⁷]   vii (vii^o)

[ii⁷]   ii (ii^o)

[III]   III⁺ (III^{5#})

Αναστροφές συγχορδιών

Παραδείγματα από Φούλιας 2022

Ευθεία κατάσταση

I   ii   iii   IV   V   vi   vii (vii°)   iii/V

i   II_N   ii (ii°)   III   III⁺ (III^{5#})   iv   v   V   VI   VII   vii (vii°)

Πρώτη αναστροφή

I⁶   ii⁶   iii⁶   IV⁶   V⁶   vi⁶   vii⁶ (vii^{o6})   iii⁶/V

i⁶   II_N⁶   ii⁶ (ii^{o6})   III⁶   III⁺6 (III^{6#})   iv⁶   v⁶   V⁶   VI⁶   VII⁶   vii⁶ (vii^{o6})

Δεύτερη αναστροφή

I⁴   ii⁴   iii⁴   IV⁴   V⁴   vi⁴   vii⁴ (vii^{o4})   iii⁴/V

i⁴   II^{b4}   ii^{b4} (ii^{o4})   III^{b4}   III⁺⁴ (III^{b4})   iv⁴   v⁴   V⁴   VI⁴   VII⁴   vii⁴ (vii^{o4})

Συγχορδία (ενεργής) δεσπόζουσας μεθ'εβδόμης

(Παραδείγματα από Φούλιας 2022)

Επέκταση προς τα πάνω της τρίφωνης V

ô   ô   ô   ô

Προσδιορίζει με σαφήνεια την συγχορδία της τονικής, λόγω του διάφωνου φθόγγου της 7^{ης}, η οποία λύνεται με βήμα προς τα κάτω

Αναστροφές

Συγχορδίες της υποδεσπόζουσας με επιπρόσθετη έκτη

(Παραδείγματα από Φούλιας 2022)

Επέκταση προς τα κάτω της τρίφωνης IV ή iv

Προσδιορίζει με σαφήνεια την συγχορδία της τονικής, λόγω του διάφωνου φθόγγου της 6^{ης}, η οποία λύνεται με βήμα προς τα πάνω

Αναστροφές

ii^7 ii^6 ii^3 $ii^2 (ii^4)$ $ii^7 (ii^{07})$ $ii^6 (ii^{06})$ $ii^3 (ii^{03})$ $ii^2 (ii^{02})$
 $ii^4 (ii^{04})$

Αρμονικές λειτουργίες

Τονική (T)

- I, i (& vi, VI, ειδικά αν προηγείται V σε ευθεία κατάσταση)

Δεσπόζουσα (D)

- V, V⁷ (& vii⁶, vii⁷, όταν λύνονται σε τονική)

Προδεσπόζουσα (PD)

- IV, iv (iv⁷, ii⁶, ii⁶₅, II⁶_N)
- V/V, V⁶/V, V⁶₅/V vii⁷/V

Φραστικό πρότυπο

T-(PD)-D-(T)

- Ενδεικτικές περιπτώσεις σε τετράμετρες φράσεις

1 _____	2 _____	3 _____	4 _____
T _____	PD _____	D _____	T _____
T _____	_____	PD___ D___	T _____
T _____	_____	_____ PD___	D _____
T _____	_____	_____	PD___ D___

- Παραδείγματα

Schubert, Violin Sonata no. 2 in G minor, D. 408, *Andante*

E_b : I^6 I V^4_3 V^7 I — ^{6} IV V —
 T ————— PD D
 (HC)

A. Mendelssohn, *Lied ohne Worte* ("Song Without Words"), no. 5 in F# minor, op. 19

$\hat{5}$ ————— $\hat{6}$ — $\hat{5}$ — $\#4$ ————— $\hat{5}$
 $f\#$: i i V^6 7 i ii^6 V —
 T ————— PD D

B. Mendelssohn, *Lied ohne Worte* ("Song Without Words"), no. 8 in B^b minor, op. 30

Allegro di molto

b^b:

i

T

V⁶₅

7

i

ii⁶

V

PD

D

Πτώσεις

Η αρμονική διαδικασία ολοκλήρωσης μια μουσικής φράσης. Ανάλογα με την ισχύ και την πληρότητα, έχουμε τα εξής είδη πτώσης:

Τέλεια πτώση

- Ολοκληρωμένη και ισχυρή
- Αρμονικές λειτουργίες εκκίνησης: κατά κανόνα, T-PD-
- Αρμονίες κατάληξης: V⁽⁷⁾ → I, και οι δύο σε ευθεία κατάσταση, η I σε θέση όγδοης
  - Μπάσσο: $\hat{5} \rightarrow \hat{1} \text{ ή } \hat{5} \rightarrow \hat{8}$

- Επάνω φωνή (κύρια μελωδική γραμμή): $\hat{2} \rightarrow \hat{1}, \hat{7} \rightarrow \hat{8}$ (δευτερευόντως, $\hat{3} \rightarrow \hat{1}, \hat{5} \rightarrow \hat{1}, \hat{5} \rightarrow \hat{8}$)

Ατελής πτώση

- Ολοκληρωμένη, σχετικά ασθενής
- Αρμονικές λειτουργίες εκκίνησης: κατά κανόνα, T-PD-
- Αρμονίες κατάληξης: $V^{(7)} \rightarrow I$, και οι δύο σε *ευθεία κατάσταση*, αλλά η I σε *θέση τρίτης ή πέμπτης*
  - Μπάσσο: $\hat{5} \rightarrow \hat{1}$ ή $\hat{5} \rightarrow \hat{8}$
- Επάνω φωνή (κύρια μελωδική γραμμή):
  - $\hat{4} \rightarrow \hat{3}, \hat{5} \rightarrow \hat{3}, \hat{2} \rightarrow \hat{3}, \hat{3} \rightarrow \hat{3}$ (σπάνια $\hat{7} \rightarrow \hat{3}$ σε ανιούσα φορά)
  - $\hat{6} \rightarrow \hat{5}, \hat{5} \rightarrow \hat{5}, \hat{7} \rightarrow \hat{5}$ (σπάνια $\hat{2} \rightarrow \hat{5}$ σε κατιούσα φορά)

Απατηλή (Απροσδόκητη)

- Ανολοκλήρωτη
- Αρμονικές λειτουργίες εκκίνησης: κατά κανόνα, T-PD-
- Αρμονίες κατάληξης: $V^{(7)}$ σε ευθεία κατάσταση $\rightarrow X$ με την $\hat{1}$ στην επάνω φωνή (αλλά όχι στο μπάσσο), π.χ.
  - $V^{(7)} \rightarrow vi, V^{(7)} \rightarrow VI$ (απευθείας ή μέσω παρενθετικής δεσπόζουσας)
  - $V^{(7)} \rightarrow IV^6, V^{(7)} \rightarrow iv^6$
  - $V^{(7)} \rightarrow D/D, V^{(7)} \rightarrow 6A$
  - $V^{(7)} \rightarrow V^7/IV, V^{(7)} \rightarrow V^7/iv, V^{(7)} \rightarrow V^7/II_N$
  - κ.α.

Μισή πτώση (Ημίπτωση)

- Ημιτελής, ασθενής
- Αρμονικές λειτουργίες εκκίνησης: κατά κανόνα, T-PD-
- Αρμονία κατάληξης: V (κατ' εξαίρεση $V^{(7)}$) σε *ευθεία κατάσταση* (σε οποιαδήποτε θέση)
- Φρύγια πτώση
  - Η μισή πτώση κατά την οποία της τελικής V προηγείται iv^6
  - Κίνηση του μπάσσου: $b\hat{6} \rightarrow \hat{5}$

Πλάγια

- Ασθενής
- Αρμονικές λειτουργίες εκκίνησης: T-(D)-
- Αρμονίες κατάληξης: IV-I
  - I σε ευθεία κατάσταση
  - IV συχνά με επιπρόσθετη 6^η (ii $\frac{6}{5}$)
  - υποκατάστατη της IV

Βιβλιογραφική αναφορά

- Φούλιας, I. (2022). Στοιχεία μουσικής ανάλυσης [Προπτυχιακό εγχειρίδιο]. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις.
<http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-76>

Author: Δημήτρης Έξαρχος

Created: 2024-04-19 Fri 16:51

[Validate](#)